

POTOPA

Napsal: HENRYK SIENKIEWICZ Velký historický román

Kmiticovi se zdálo, že Olenka a vlast jsou totožny a že obě zahubí a dobrovolně švédům vydal. I zmocnil se ho tak nesmírný žal, že se probudil a očima udivenými se rozhlížel vokol, nebo také naslouchal větru, jenž v komíněch, ve stěnách, ve střeše různých hlasy svištěl jako ve varhanách.

Vidění se opět vracelo. Olenka a vlast opět se slučovaly v mysl jeho v jedinou bytost, kterou Věškové provázeli volaje: "pozdrť pozdrť!"

Tak ztrávil pan Ondřej v horečných snech celou noc. Když se vzpamatoval, myslil, že se rozumně a chtěl již zavolat Soroku, aby mu pustil žilou — leč v tu chvíli počalo již svítat. Kmitic zvedl se a vyšel před zájezd.

Sotva prvý záblesk rána se objevil, ohlašoval se příjemný den. Mraky rozlétly se v dlouhé pruhy na západě, ale východ byl čistý; na nebi zvalna blednoucí mňhaly se hvězdy, parami nezacloněné. Kmitic probudil lidi, sám se oblékl ve sváteční šat, neboť nadešla neděle, i dal se na cestu.

Po zlé, zpola probdělé noci byl kmitic unaven na těle i na duchu.

Ono podzimní ráno, bledé, ale svěží a příjemné, nemohlo rozpráší smutek, svírající srdce rytířovo. Naděje vyhořela v něm do posledního zhytku, vyhasla jako lampa, ve které není oleje. Co mu přinese ten den. Nie! Tytéž smutky, totéž utrpení, spíše přidá břemeno na duši, dozajista neubře.

Jel tedy mlčky, upřev oči k jednomu bodu velice se blíživě. Koně ržali; lidé počali zpívat ospalými hlasy jitrní písně.

Rozednívalo se stále více, bledé nebo měnilo barvu v zelenou a zlatou, a onen bod na obzoru počal se tak lesknouti, že až oči přecházely tím leskem.

Lidé přestali zpívat, a hleděli v tu stranu, konečně Soroka řekl:

— Je to div či co? Tam přece je západ, a zdá se, jako by tam slunce vycházelo.

A skutečně ono světlo rostlo před očima jejich, i zdálo se, jako by byl někdo nad zemí zavěsil velikou hvězdu, rozlévající veliké světlo.

Kmitic i jeho lidé hleděli udiveně na onen světelný zjev, nevěduce co mají před sebou.

Tu přijel od Krušiny sedlák. — Kmitic obrátil se k němu ušev, že drží čapku v ruce a pohlíbeje k onomu světlu, že se modlí.

— Sedláče! — ptal se pan Ondřej — co se to tam laskuje?

— Kostel Jasnohorský! odpověděl sedlák.

— Chvála nejsvětější Paně! zvolal Kmitic, sejmul čapku s hlavy a po něm učinili tak i jeho lidé.

Po několika dnech utrpení, pochybování a sklamaní pocítil náhle pan Ondřej, že se s ním děje cosi divného. Sotva zaslechl slova "Kostel Jasnohorský," spadl s něho smutek, jako by ho někdo rukou s něho sejmul.

Jala rytíře jakás nevslovná bázeň, plná úcty, ale zároveň neznámá, veliká radost, blaženost. Od toho kostela, zářícího ve výši v prvých paprscích slunce, vycházela naděje, kterou pan Kmitic dávno nepočítal, důvěra, kterou marně byl hledal, síla nepřemožitelná, o kterou se chtěl opřít. — Vstoupil do něho nový život, i počal kolovrat v něm spolu s krví. Z hluboka si oddech jako nemocný, jenž se budí z horečky, z nepřítomnosti.

A kostel leskl se stále více, jakoby byl všecko světlo slunečné v sobě pohltil. Celá krajina ležela u jeho nohou, a chrám na ní hleděl s výše, řekl byste, jako její strážce, jako opatrovník.

Kmitic dlouho nemohl oči odvrátit od toho světla, nasyoval se, ukájel se pohledem tím. Lidé jeho měli vážné tváře, plné obavy.

V tom zvuk zvonu rozlehl se ozvučím tichého rána.

— S koně! zvolal pan Ondřej. Všichni seskočili se sedel, a pokleknuvše na kmitic, počali se modlit litaní. Kmitic jí předpíkával a vojáci odpovídali sborem.

V tu chvíli přejeli dva vozy; sedláči vidouce lidi modlit se na silnici, přidali se k nim, a počal modlit se také mnohí.

Když skončeny byly modlitby, povstal pan Ondřej, a za ním jeho lidé, leč šli už dále pešky. Vzdali koně za uzdy a zpívali: "Vítejte jasné večeře!"

Pan Ondřej šel tak svízň jako by měl křídla u ramen. Na zatáčkách cesty mizel jim kostel s oči a opět se ukazoval. Když ho zablouly vrcholky, zdálo se Kmiticovi, že temnost svět zaelonila, leč když opět se zaleskl, rozjasnil se tvář jeho i všech jeho lidí.

Tak šli dlouho. Kostel, klášter i zdi obě tyto stavby obklopující byly stále zřetelnější, krásnější a ohromnější. Zahlédli konečně i město v dálece a pod horou celá řada domů a chat, jež vedle ohromného chrámu zdály se býti malé, jak hrázda ptáč.

Byla neděle, a proto když slunce vzešlo, zahemžily se na cestě vozy i lidé pěší, spěchající k pohoznosti. Z vysokých věží počaly hučet zvony větší i menší, mňhluje ozvušují krásnými zvuky. Byla v tom pohledu i v těch hlasích kovových jakási síla, jakýs nesmírný majestát a zároveň i klid. Ten kus půdy na úpatí Jasných Horů nijak nebyl podoběn zhytku otciny.

Davy lidí černaly se kolem zdí sta vozů, bryček, kočárů a buč. Hluk lidí se mísil se ržáním koní přivázaných ke stromům. Dále na pravo vedle hlavní cesty vydouel na horu bylo viděti celé řady stanů, ve kterých prodávány byly svíce, obrazy, škapulíře a kovové nebo voskové "oběti". Vlvy lidí vůde volně proudily.

Brány otevřeny byly do kořán, kdo chtěl — veházel, kdo chtěl — vyeházel; na zdech hradebních vůbec nebylo vojáků. Střežil patrně kostel i klášter sama svatost místa — a snad důvěřováno bylo také listům Karla Gustava, jimž bezpečnost zaručil.

XII.

Od brány blížili se sedláci, klécha i měšťané z různých končin, lidé všelikého věku, obého pohlaví, lidé všech stavů ke kostelu po kolenu, zpívající pobožné úpěně. Proud lidí plynul velmi zvolna a zastavoval se každou chvíli, neboť lidé strážili se velmi těsně k sobě. Chvillemi písně umlkaely, davy počínaly odkřívavati litanie a pak hřmot slovo počal se rozléhati od jednoho konce po druhý. Mezi písněmi a litaními umlkaely davy, byly se čely o zemi, nebo žehnaly se křížem; bylo slyšeti toliko prosebné hlasy, pronikavé hlasy zbrátek, kteří sedíce po obou stranách cesty, po které davy proudily, stavěly na odív své shroměná údy. Pláč jejich se mísil se zvukem grošů padajících do plechových a dřevěných mis. A znovu proud hlavy proudil dále a znovu zněly písně.

Tou měrou, jak se proud blížil ku dvéřím kostela, vzrůstal zápal a měnil se ve vytržení. Bylo viděti ruce vztažené k nebi, oči obrácené k nebi, tváře bledé nadšením nebo rozčinené modlitbou.

Různosti stavu mizely. Selské kabáty směšovaly se s kontuši, s vojenskými kabáty a klobouky s kabáty a zlatými kaputy měšťanů.

Ve dvéřích kostela se tlačence ještě zvětšila. Těla lidská netvorila již řeku, ale most tak pevně stlačené, že by bylo možno přejíti po hlavách a po ramenech. Prsa neměla dostatek dechu, těla neměla dostatek prostranství, leč duch, který zástupy ozivoval, dával jim železnou pevnost. Každý se modlil, nikdo nemyslí na nic jiného; každý nesl na sobě tlak a břemeno celého toho davu, leč nikdo neklesal a poháněn tisíci, cítil v sobě sílu za tisíce, a tou silou se tlačil ku předu, pohroužen v modlitbu, v opojení, v exaltaci.

Kmitic, jenž se svými lidmi v prvých řadách se ke kostelu po kolenu blížil, dostal se zároveň s prvními do svatyně, potom ho proud vnesl do "zasražené kaple", kdež se davy vrhaly na tvář, plačouce a libajíce podlahu v nesmírném vzrůsení. Tak šinil také pan Ondřej, a když konečně se osmělil povznésti hlavu, počal rozkoše štěpat i zároveň smrtelné obavy přímo ho zbavily vědomí.

V kapli byl červený soumrak, kterýž nemohly rozpláští plameny sviet, hořících před oltářem. Barevné pruhy světelné padaly

okemními tabulkami na stěny a chvěly se rudé, fialové, zlaté, ohní vé po stěnách, sklouzaly po řezbách, prodraly se do temných zákoutí, vynášejece lidi na oči jakés nezištelné tvary, pohroužené jako ve tmu. Tajemně záblesky se rozbíhaly a seskupovaly tak nenápadně, že mizela veliká různost mezi světlem a stínem. — Svíce na oltáři zdály se míti zlaté glorioly. Dým z kadidelnice tvořil zde purpurovou mlhu; bílý ornat mňieha, jenž vykonával obět, hrál přidusenými barvami duhy. Vše zde bylo jen z pola palme, polo zaeloněné, jakoby nepozemské; papský nevěstské, přítní ne světské — tajemné, slavnostní, velebné, přeplněné modlitbou, posvátností.

Z hlavní lodě chrámové docházal šum smíšených hlasů lidských, jako šumot přílivu mořského, ale zde panovalo ticho hluboké, přerušované toliko hlasem mňieha, zpívajícího obětování.

Obraz stále ještě byl zaeloněn, proto dav tajil v očekávání dech. Bylo viděti jen oči upřené v jednu stranu, tváře bez hnutí, jako by už pozemský život byly opustily, ruce při ústech sepnuté, jako mňivají andělé na obrazích.

Zpěváka — mňieha doprovázely varhany, vydávající tony lahodné a sladké, jež jako by plynuly z říten nadzemských. Chvillemi se zdálo se, že kloktají jako voda ve zřídle, a znova bylo, jako by padaly hustým, májovým deštěm.

Zaelona rostoupila se na dvě strany, a proud brilliantového světla řinul se s hora na zbožný lid.

Salve Regina! — vykřikla šlechta — monstra te esse matrem! — a lid volal: — Pamenko Nejsvětější! Panno zlatá! Královno nebeská! zachraň nás! Potěš nás, Smiluj se nad námi!

Dlouho zněly ty výkřiky spolu se vzlyktem žen, s nářky nešťastných, s prosbami chorých a mrzáků — o zátrak.

Kmitic téměř duše opustila, cítil toliko, že má před sebou nešťastnou, kterou nechápe, a neobhajuje, a vůči kteréž všecko mizí. Čím byly pochybnosti vůči té důvěře, kterouž celá bytost pojmut nemohla, čím bylo neštěstí vůči té úpěně, čím byla moc švédská vůči takové obraně, čím byla zloba lidská vůči takovému patronátu?

Přestal mysliti, veškerý myšlenky v pouhé city se změnilly, zamýšlil se, zapomněl na sebe, přestal rozeznávati, kým jest a kde jest. Zdálo se mu, že umřel, že duše jeho letí s hlasy varhan, že se směšuje s dýmem kadidla; ruce uvyklé meči a krevprolévání spínal do výše a klečel v opojení, v roztoužení.

Obětování blížilo se ku konci. Pan Ondřej sám nevěděl, jak se dostal zpět do hlavní lodě chrámové. Kněz kázal na kazatelni, ale Kmitic dlouho nic neslyšel, ničemu nerozuměl, jako člověk ze sna probuzený hned nerozeznává, kde přestává sen a kde začíná skutečnost.

První slova, jež uslyšel, byla: "Zde se proměňují srdce, zde se napravují duše, neboť ani Švéd moei té nezmůže, ani v temnostech se brodíci pravého světla nepremohou!"

— Amen! — řekl v duchu Kmitic i počal se býti v prsa, neboť měl nyní za to, že tožce zřehšil soudě, že je již vše ztraceno a že odnikud není naděje. Po skončené pobožnosti zastavil prvního mňieha, jenž mu přišel do cesty a oznámil mu, že v zájmu kostela a kláštera mluviti chce s převorem.

Převor ihned ho přijal ve slyšení. Byl to muž zralého věku, kterýž už k večeru života svého se blížil. Tvář měl nesmírně mňirnou a černým voussem obrostlou, oči modré, klidné, pronikavé. V bílém hábitu svým vyhlédl přímo jako svatý. Kmitic políbil mu rukáv, on pak objal mu hlavu a zeptal se, kdo jest a odkud přichází.

— Přicházím se žnujdiče — odpověděl pan Ondřej, — abych nejsvětější Paně, utýrané otciny a opuštěnému pánu sloužil, proti nimž jsem dosud hřešil, což všecko při svaté zpovědi vyznam oběřné, i o to prodám, abych do rána, nebo zítra mohl býti vyzpovídan, litost nad vinami k tomu mne vede. Jméno svoje pravě povím ti také, velebný otcé, pod tajemstvím zpovědní, ne jinak nebož, zlé mne a lidi předchází a ve snaze po napravení mi překážeti máže. Před lidmi chci se jne-

30 LET TRVÁNÍ

30 LET SLUŽBY

Srdečné blahopřání všem příznivcům!

Kvapem se blíží radostné Vánoce, doba to míru, pokoje a lásky, a plná dojemných vzpomínek pro každého, kdy více než kdy jindy každý touží býti u svých drahých, by se s nimi potěšil. Kde však shledání nemožné, tu

Radostné Vánoce a Šťastný Nový Rok!

aby udělil Vám milosrdný Bůh stále zdraví, štěstí a spokojenost a dal vše, co jen si dobré srdce Vaše přátelí bude a Vás oblažiti může.

Dnes zaléť mysl má ve velkou dál a ač

V NEJRADOSTNĚ JŠÍ ROČNÍ DOBĚ,

drahé krajany, eiti. Proto tedy v této radostné době vánoční z vděčnosti za úspěch v tomto, ke sklonku se chýlícím roce, přicházím též Vám všem poděkovati, neb jen následkem Vaší přízně a snahy prospíváme. Děkuji tiskokrátě z celého srdce svého za hojnou přízeň Vaši hlavně v tomto roce, když závod náš oslavuje své třicetileté trvání, a doufám, že i nadále nám ji zachováte a jak léky, i služby to-

Pamatováno na Vás, mili starouškové a stařenky,

kteří jste se vždy tak o nás pečlivě starali a jenom Vaši zásluhou jest, co dnes my mladší v této zemi máme. "Světů k světu!" jest mé heslo, a ráda pracuji pro můj drahý český lid, který jest srdce zlatého, a snažím se, by každý měl lék a obsluhu co nejlepší. Každá práce pro Vás, moji draží příznivci, jest mi radostí a útechou a ta Vaše milá důvěra a uznání tou nejlepší odměnou.

THEOPHOLINE REMEDY COMPANY, Inc.

SOUTH BEND, INDIANA
30 LET ÚSPĚCHU

30 LET TRVÁNÍ

30 LET SLUŽBY

Srdečné blahopřání všem příznivcům!

Kvapem se blíží radostné Vánoce, doba to míru, pokoje a lásky, a plná dojemných vzpomínek pro každého, kdy více než kdy jindy každý touží býti u svých drahých, by se s nimi potěšil. Kde však shledání nemožné, tu

Radostné Vánoce a Šťastný Nový Rok!

aby udělil Vám milosrdný Bůh stále zdraví, štěstí a spokojenost a dal vše, co jen si dobré srdce Vaše přátelí bude a Vás oblažiti může.

Dnes zaléť mysl má ve velkou dál a ač

V NEJRADOSTNĚ JŠÍ ROČNÍ DOBĚ,

drahé krajany, eiti. Proto tedy v této radostné době vánoční z vděčnosti za úspěch v tomto, ke sklonku se chýlícím roce, přicházím též Vám všem poděkovati, neb jen následkem Vaší přízně a snahy prospíváme. Děkuji tiskokrátě z celého srdce svého za hojnou přízeň Vaši hlavně v tomto roce, když závod náš oslavuje své třicetileté trvání, a doufám, že i nadále nám ji zachováte a jak léky, i služby to-

Pamatováno na Vás, mili starouškové a stařenky,

kteří jste se vždy tak o nás pečlivě starali a jenom Vaši zásluhou jest, co dnes my mladší v této zemi máme. "Světů k světu!" jest mé heslo, a ráda pracuji pro můj drahý český lid, který jest srdce zlatého, a snažím se, by každý měl lék a obsluhu co nejlepší. Každá práce pro Vás, moji draží příznivci, jest mi radostí a útechou a ta Vaše milá důvěra a uznání tou nejlepší odměnou.

THEOPHOLINE REMEDY COMPANY, Inc.

SOUTH BEND, INDIANA
30 LET ÚSPĚCHU

30 LET TRVÁNÍ

30 LET SLUŽBY

Srdečné blahopřání všem příznivcům!

Kvapem se blíží radostné Vánoce, doba to míru, pokoje a lásky, a plná dojemných vzpomínek pro každého, kdy více než kdy jindy každý touží býti u svých drahých, by se s nimi potěšil. Kde však shledání nemožné, tu

Radostné Vánoce a Šťastný Nový Rok!

aby udělil Vám milosrdný Bůh stále zdraví, štěstí a spokojenost a dal vše, co jen si dobré srdce Vaše přátelí bude a Vás oblažiti může.

Dnes zaléť mysl má ve velkou dál a ač

V NEJRADOSTNĚ JŠÍ ROČNÍ DOBĚ,

drahé krajany, eiti. Proto tedy v této radostné době vánoční z vděčnosti za úspěch v tomto, ke sklonku se chýlícím roce, přicházím též Vám všem poděkovati, neb jen následkem Vaší přízně a snahy prospíváme. Děkuji tiskokrátě z celého srdce svého za hojnou přízeň Vaši hlavně v tomto roce, když závod náš oslavuje své třicetileté trvání, a doufám, že i nadále nám ji zachováte a jak léky, i služby to-

Pamatováno na Vás, mili starouškové a stařenky,

kteří jste se vždy tak o nás pečlivě starali a jenom Vaši zásluhou jest, co dnes my mladší v této zemi máme. "Světů k světu!" jest mé heslo, a ráda pracuji pro můj drahý český lid, který jest srdce zlatého, a snažím se, by každý měl lék a obsluhu co nejlepší. Každá práce pro Vás, moji draží příznivci, jest mi radostí a útechou a ta Vaše milá důvěra a uznání tou nejlepší odměnou.

THEOPHOLINE REMEDY COMPANY, Inc.

SOUTH BEND, INDIANA
30 LET ÚSPĚCHU

30 LET TRVÁNÍ

30 LET SLUŽBY

Srdečné blahopřání všem příznivcům!

Kvapem se blíží radostné Vánoce, doba to míru, pokoje a lásky, a plná dojemných vzpomínek pro každého, kdy více než kdy jindy každý touží býti u svých drahých, by se s nimi potěšil. Kde však shledání nemožné, tu

Radostné Vánoce a Šťastný Nový Rok!

aby udělil Vám milosrdný Bůh stále zdraví, štěstí a spokojenost a dal vše, co jen si dobré srdce Vaše přátelí bude a Vás oblažiti může.

Dnes zaléť mysl má ve velkou dál a ač

V NEJRADOSTNĚ JŠÍ ROČNÍ DOBĚ,

drahé krajany, eiti. Proto tedy v této radostné době vánoční z vděčnosti za úspěch v tomto, ke sklonku se chýlícím roce, přicházím též Vám všem poděkovati, neb jen následkem Vaší přízně a snahy prospíváme. Děkuji tiskokrátě z celého srdce svého za hojnou přízeň Vaši hlavně v tomto roce, když závod náš oslavuje své třicetileté trvání, a doufám, že i nadále nám ji zachováte a jak léky, i služby to-

Pamatováno na Vás, mili starouškové a stařenky,

kteří jste se vždy tak o nás pečlivě starali a jenom Vaši zásluhou jest, co dnes my mladší v této zemi máme. "Světů k světu!" jest mé heslo, a ráda pracuji pro můj drahý český lid, který jest srdce zlatého, a snažím se, by každý měl lék a obsluhu co nejlepší. Každá práce pro Vás, moji draží příznivci, jest mi radostí a útechou a ta Vaše milá důvěra a uznání tou nejlepší odměnou.

THEOPHOLINE REMEDY COMPANY, Inc.

SOUTH BEND, INDIANA
30 LET ÚSPĚCHU

MARIE VOTÝPKA, majitelka.

F. C. BLISS, F. F. WELLMAN, **KOMMISSIONÁŘI V DOBYTKU**

Nejlepší pravou, mouře jedinou, když kupujete jakéhokoli rodu dobytka pro plemeno, le hltite koupiti bevarné a co nejlepší, stovce své stádo zlepši a cenu jeho zvýší. To samé platí, když se požíváte do ubu. Proč se tudíž neobrátit na firmu, která má v čele a jed vy- namá velkou sílu pro získání zisků tu nejvyšší cenu? Nale skutečnost, spravedlnost, finanční postavení nedá se upří. Obrátte se na nás a otipnou důvěrou, neboť my Vám poskytnéme eršovitě a spravedlivě. Pan Wellman mluví česky

BLISS & WELLMAN,
Room 254 New Exchange Bldg., Union Stock Yards, - SO. OMAHA, NEBR.

Nejlepším místem k nakupování stavebního dříví, jest **česká dřevařská ohrada,**

Chicago Lumber Co.,
na 14. a Marcy ul., Omaha, Neb.

Čestí prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

Oznámení.

Plemeň ot oznamit eitižm krajanů a příznivcům Omahského ubu, že jsme získali kra- jana **Henryho Doležala** co výpomocného prodavače hovího dobytka. Krajan Doležal zde není žádným otáčenem, neb již po 14 let působí na firmu. Než se upřítu, že je upřímným Če- chem a v jeho ochotě dobře srozumím. V minulosti jsme vjedním uspořádání prodáje své sta- kranjany a i na dále si budeme valí přáteli. Tě Váš upřímnost, že Váš zájem vždy upřítu i na dále budou našimi zájmy. Píšte česky neb anglicky, a radostí Vám vždy poskytnéme.

JOSEPH BLISS
kommissionář živým dobytčím.
230-232 New Exchange Building
Long Distance Telephone No. 300 SOUTH OMAHA, NEB.

Grocery obchod
V ČÍSLE 1242 JIŽNÍ 13. ULICE
(každému známý Svačinův štor)

nyní nově upravení a vosemá čerastými zásobami všeho druhu grocery zásobil nový majitel

JOSEF J. SCHNEIDER

Veškeré zásoby jsou zaručeny a budou prodávány za ceny tak nízké jaké jsou ve městě. Zboží se dováží a objednávky možno učiniti též telefonem. Zavolejte Douglas 1824.

AMERICKÁ STÁTNÍ BANKA
CAPITAL AND SURPLUS \$500,000.00

Zvláštní snížení cen peněz do staré vlasti.

10 K	1.55	100 K	15.45
20 K	3.10	200 K	30.90
30 K	4.65	300 K	46.35
50 K	7.75	500 K	77.25
70 K	10.80	1000 K	154.00

Na větši obnosy zvláštní ceny.

Jmneujte v dopise tento časopis.

1625-7 BLUE ISLAND AVENUE
A. A. BROWN, Pres. CHICAGO A. A. BROWN, Pres.